

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

Н А К А З

м. Київ

10.06. 2011

№ 572

Про Типові навчальні плани початкової школи

На виконання Закону України "Про загальну середню освіту" з метою впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 р. № 462 "Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти", на виконання наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 11.05.2011 № 430 "Про виконання постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462"

Н А К А З У Ю :

1. Затвердити Типові навчальні плани початкової школи (далі – Типові навчальні плани) з українською мовою навчання (додатки 1, 2,), початкової школи з навчанням російською, іншою мовою національної меншини (додаток 3), спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов (додатки 4, 5) та спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням предметів художньо-естетичного циклу (додатки 6, 7).

2. Ввести їх в дію поетапно:

- у 1-х класах загальноосвітніх навчальних закладів – з 2012/2013 навчального року;

- у 2-х класах загальноосвітніх навчальних закладів – з 2013/2014 навчального року;

- у 3-х класах загальноосвітніх навчальних закладів – з 2014/2015 навчального року;

- у 4-х класах загальноосвітніх навчальних закладів – з 2015/2016 навчального року.

3. Міністерству освіти і науки, молоді та спорту Автономної Республіки Крим, управлінням освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, керівникам загальноосвітніх навчальних закладів забезпечити необхідні умови щодо поетапної реалізації Типових

навчальних планів початкової школи.

4. Із введенням в дію затверджених Типових навчальних планів початкової школи визнати такими, що втратили чинність накази Міністерства освіти і науки України: від 29.11.2005 № 682 "Про Типові навчальні плани початкової школи"; від 13.05.2005 № 291 "Про затвердження Типових навчальних планів спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов та предметів художньо-естетичного циклу":

- у 1-х класах загальноосвітніх навчальних закладів – з 2012/2013 навчального року;

- у 2-х класах загальноосвітніх навчальних закладів – з 2013/2014 навчального року;

- у 3-х класах загальноосвітніх навчальних закладів – з 2014/2015 навчального року;

- у 4-х класах загальноосвітніх навчальних закладів – з 2015/2016 навчального року.

5. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Заступник Міністра

Б. М. Жебровський

Типові навчальні плани початкової школи

Пояснювальна записка

Типові навчальні плани початкової школи (далі - Типові навчальні плани) складені на виконання Закону України "Про загальну середню освіту" з метою впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011р. № 462 "Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти".

Відповідно до мов навчання у системі загальної середньої освіти передбачено окремі варіанти Типових навчальних планів початкових шкіл з українською мовою навчання (додатки 1, 2), початкових шкіл з навчанням російською, іншою мовою національної меншини (додаток 3), спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов (додатки 4, 5) та спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням предметів художньо-естетичного циклу (додатки 6, 7).

Типові навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації.

На основі Типових навчальних планів загальноосвітні навчальні заклади складають на кожен навчальний рік робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової загальної освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

В основу систематизації матеріалів нової редакції Державного стандарту початкової загальної освіти покладено освітні галузі "Мови і літератури", "Математика", "Природознавство", "Суспільствознавство", "Мистецтво", "Технології", "Основи здоров'я і фізична культура".

Освітня галузь "Мови і літератури" з урахуванням вікових особливостей учнів у Типових навчальних планах реалізується через навчальні предмети "Українська мова (мова і читання)", "Російська, інша мова національної меншини (мова і читання)", "Іноземна мова".

Освітні галузі "Математика", "Природознавство" реалізуються через однойменні навчальні предмети, відповідно, – "Математика", "Природознавство".

Освітня галузь "Суспільствознавство" реалізується навчальним предметом "Я у світі".

Освітня галузь "Здоров'я і фізична культура" реалізується навчальними предметами "Основи здоров'я" та "Фізична культура". Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється в рамках курсу "Основи здоров'я" та інтегрується частково у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових типових навчальних планів.

Освітня галузь "Технології" реалізується через предмети "Трудове навчання" та "Сходинок до інформатики".

Освітня галузь "Мистецтво" реалізується навчальними предметами "Образотворче мистецтво" і "Музичне мистецтво" або інтегрованим курсом "Мистецтво". Загальноосвітній навчальний заклад може обирати окремі курси музичного та образотворчого мистецтва або інтегрований курс "Мистецтво".

За наявності відповідного методичного забезпечення та належної підготовки педагогічних працівників за рахунок годин варіативної складової можуть вивчатися додаткові курси за вибором, зокрема: "Розвиток продуктивного мислення", "Риторика", "Абетка театрального мистецтва", "Ритміка", "Цікава економіка" та ін. Разом з тим години варіативної складової можуть бути використані на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять.

У початковій школі з першого року навчання може здійснюватися поділ класів на групи при вивченні української чи іншої мови навчання (мови і читання), української мови (мови і читання) у школах з навчанням мовами національних меншин, іноземної мови відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класі - 35 хвилин, 2 - 4 класах - 40 хвилин.

Типові навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Директор департаменту
загальної середньої та
дошкільної освіти

О. В. Єресько

**Типовий навчальний план
початкової школи з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1	2	3	4	Разом
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7	7	7	7	28
	Іноземна мова	1	2	2	2	7
Математика	Математика	4	4	4	4	16
Природознавство	Природознавство	2	2	2	2	8
Суспільствознавство	Я у світі	-	-	1	1	2
Мистецтво	Мистецтво*/музичне мистецтво, образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
		1	1	1	1	4
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	4
	Сходинки до інформатики	-	1	1	1	3
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	4
	Фізична культура **	3	3	3	3	12
Усього		18+3	20+3	21+3	21+3	80+12
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	2	2	8
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	23	23	88
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26	26	100

*Загальноосвітній навчальний заклад може обирати інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

**Типовий навчальний план
початкової школи з українською мовою навчання з вивченням
російської чи іншої мови національної меншини**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1	2	3	4	Разом
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7	7	7	7	28
	Російська чи інша мова національної меншини	2	2	2	2	8
	Іноземна мова	1	2	2	2	7
Математика	Математика	4	4	4	4	16
Природознавство	Природознавство	2	2	2	2	8
Суспільствознавство	Я у світі			1	1	2
Мистецтво	Мистецтво*/музичне мистецтво, образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	4
	Сходинки до інформатики		1	1	1	3
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	4
	Фізична культура **	3	3	3	3	12
Усього		19+3	21+3	22+3	22+3	84+12
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1	4
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	23	23	88
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної та варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26	26	100

*Загальноосвітній навчальний заклад може обирати інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», використовуючи години варіативної складової.

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

**Типовий навчальний план
початкової школи з навчанням російською чи іншою мовою
національної меншини**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1	2	3	4	Разом
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Мова навчання	6	6	5	5	22
	Українська мова	3	3	4	4	14
	Іноземна мова	1	2	2	2	7
Математика	Математика	4	4	4	4	16
Природознавство	Природознавство	2	2	2	2	8
Суспільствознавство	Я у світі			1	1	2
Мистецтво	Мистецтво*/музичне мистецтво, образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	4
	Сходинки до інформатики		1	1	1	3
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	4
	Фізична культура **	3	3	3	3	12
Усього		19+3	21+3	22+3	22+3	84+12
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1	4
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	23	23	88
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26	26	100

*Загальноосвітній навчальний заклад може обирати інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», використовуючи години варіативної складової.

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

**Типовий навчальний план
спеціалізованої школи з українською мовою навчання і
поглибленим вивченням іноземних мов (І ступінь)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1	2	3	4	Разом
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7	7	7	7	28
	Іноземна мова	3	3	3	4	13
Математика	Математика	4	4	4	4	16
Природознавство	Природознавство	2	2	2	2	8
Суспільствознавство	Я у світі			1	1	2
Мистецтво	Мистецтво*/музичне мистецтво, образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	4
	Сходинки до інформатики		1	1	1	3
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	4
	Фізична культура **	3	3	3	3	12
Усього		19+3	20+3	21+3	22+3	82+12
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	2	2	1	6
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	23	23	88
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26	26	100

*Загальноосвітній навчальний заклад може обирати інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», використовуючи години варіативної складової.

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

**Типовий навчальний план
спеціалізованої школи з навчанням російської чи іншою мовою
національної меншини і поглибленим вивченням іноземних мов (I
ступінь)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1	2	3	4	Разом
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Мова навчання	6	6	5	5	22
	Українська мова	3	3	4	4	14
	Іноземна мова	3	3	3	4	13
Математика	Математика	4	4	4	4	15
Природознавство	Природознавство	1	1	1	1	4
Суспільствознавство	Я у світі			1	1	2
Мистецтво	Мистецтво*/музичне мистецтво, образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	4
	Сходинки до інформатики		1	1	1	3
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	4
	Фізична культура **	3	3	3	3	12
Усього		20+3	21+3	22+3	23+3	86+12
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			1	1		2
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	23	23	88
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26	26	100

*Загальноосвітній навчальний заклад може обирати інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

**Типовий навчальний план
спеціалізованої школи з українською мовою навчання і
поглибленим вивченням предметів музичного профілю (І ступінь)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1	2	3	4	Разом
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7	7	7	7	28
	Іноземна мова	1	2	2	2	7
Математика	Математика	3	3	3	3	12
Природознавство	Природознавство	1	1	1	1	4
Суспільствознавство	Я у світі	-	-	1	1	2
Мистецтво	<i>Музична грамота, сольфеджіо</i>	1	1	1	1	4
	<i>Хоровий спів</i>	1	1	1	1	4
	<i>Музичний інструмент*</i>	1	1	1	1	4
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	4
	Сходинки до інформатики	-	1	1	1	3
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	4
	Фізична культура **	3	3	3	3	12
Усього		18+3	20+3	21+3	21+3	80+12
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	2	2	8
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	23	23	88
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26	26	100

* Години, передбачені для вивчення музичного інструменту, реалізуються через роботу з кожним учнем окремо.

**Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

**Типовий навчальний план
спеціалізованої школи з українською мовою навчання і
поглибленим вивченням предметів художнього профілю (І ступінь)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1	2	3	4	Разом
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7	7	7	7	28
	Іноземна мова	1	2	2	2	7
Математика	Математика	3	3	3	3	12
Природознавство	Природознавство	1	1	1	1	4
Суспільствознавство	Я у світі	-	-	1	1	2
Мистецтво	<i>Рисунок</i>	1	1	1	1	4
	<i>Живопис</i>	1	1	1	1	4
	<i>Ліплення</i>	1	1	1	1	4
	<i>Декоративне мистецтво</i>	1	1	1	1	4
	Музичне мистецтво	1	1	1	1	4
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	4
	Сходинки до інформатики	-	1	1	1	3
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	4
	Фізична культура *	3	3	3	3	12
Усього		19+3	21+3	22+3	22+3	84+12
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1	4
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	23	23	88
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26	26	100

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.